

Resultaten risicopreferentie onderzoek

Samenvatting

Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL) heeft in het tweede kwartaal van 2022 een risicopreferentie onderzoek (RPO) uitgevoerd. Het doel van het onderzoek is om input te leveren om enerzijds de risicohouding van de pensioengerechtigden en (gewezen) deelnemers van BPL vast te stellen en anderzijds kaders vast te stellen voor het beleid van BPL in het nieuwe stelsel. Daarbij worden tevens de risicomaatstaven, de Lifecycle (indicatief) en gewenste uitkeringseigenschappen afgeleid voor de gemiddelde Loods. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de laatste inzichten op het gebied van wet- en regelgeving (inclusief de Frame* criteria). **In deze presentatie wordt ingegaan op de uitkomsten. Later volgt een vertaling en analyse van de uitkomsten.**

Hieronder treft u puntsgewijs de belangrijkste uitgangspunten:

- BPL kent een populatie omvang van 1329 deelnemers (incl. slapers en pensioengerechtigden). Daarvan hebben 362 het onderzoek volledig ingevuld.
- Dit geeft een totale respons rate van circa 27% (voor actieven 30% en pensioengerechtigden 26%).
- Het aantal deelnemers dat de vragenlijst heeft ingevuld zorgt voor een representatieve weergave van de gehele populatie.
- Het onderzoek bestaat uit een enquête met (maximaal) 15 vragen. De vragen richten zich (kwalitatief en kwantitatief) op de risicohouding, risicodraagkracht en risicopreferenties van de deelnemers.

* FRAME is een kwaliteitseis die wordt genoemd door de AFM voor het uitvoeren van een RPO. FRAME staat voor Uitvoerbaar (Feasible), Rationaliserend, Passend (Appropriate), Meetbaar, Feilbaar (Errable).

Beschrijving methodiek

Onderzoeksperiode:
17 mei t/m 29 juni 2022

Respons statistieken:
27% Respons rate
4% Fout marge

Onderzoeksmethode:
Online (d.m.v. *QuestionPro*)
The Distribution Builder (Pensioenmeter)

Gemiddelde invultijd:
13 minuten

Aantal vragen:
max. 15
(afhankelijk van antwoorden)

Begrijpelijkheid:
Meerderheid snapte de vragen en ook van de deelnemers waar het begrip lager is, komen de antwoorden overeen.

Inhoud

1. Respons basisvragen
2. Kwalitatieve vragen
3. Kwantitatieve vragen
4. Overige

Bijlage. Onderliggende lifecycles

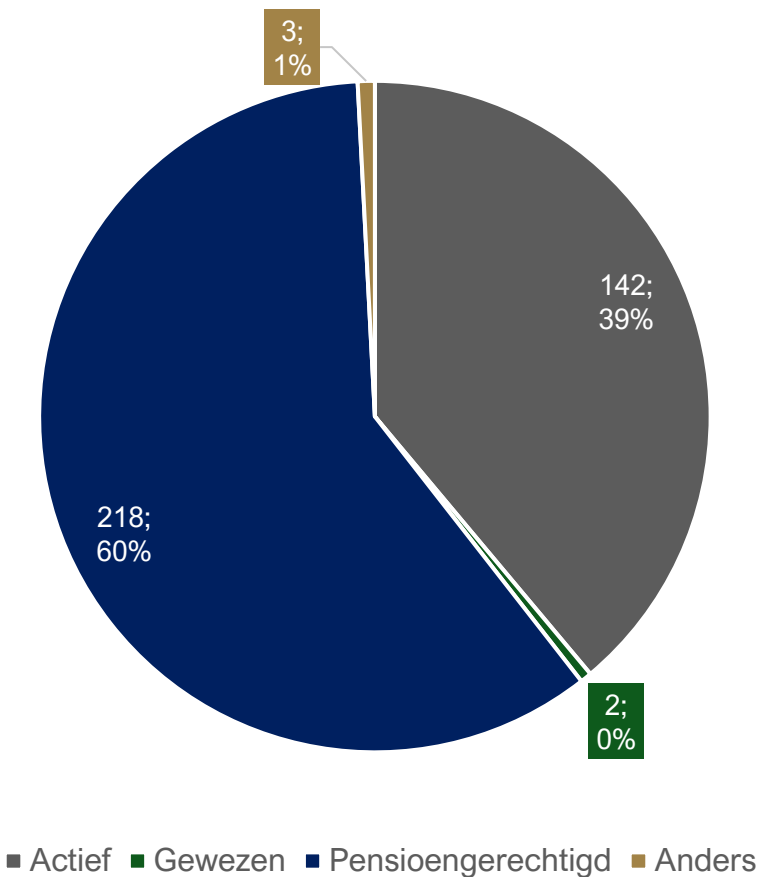

1. Respons basisvragen

1. Respons basisvragen – verdeling status (1/4)

Figuur 1: Antwoord - status

Toelichting

Vraag: Welke situatie geldt voor u?

Een meerderheid (60%) van de respondenten is pensioengerechtigd. Ruim een derde (39%) is actief Loods.

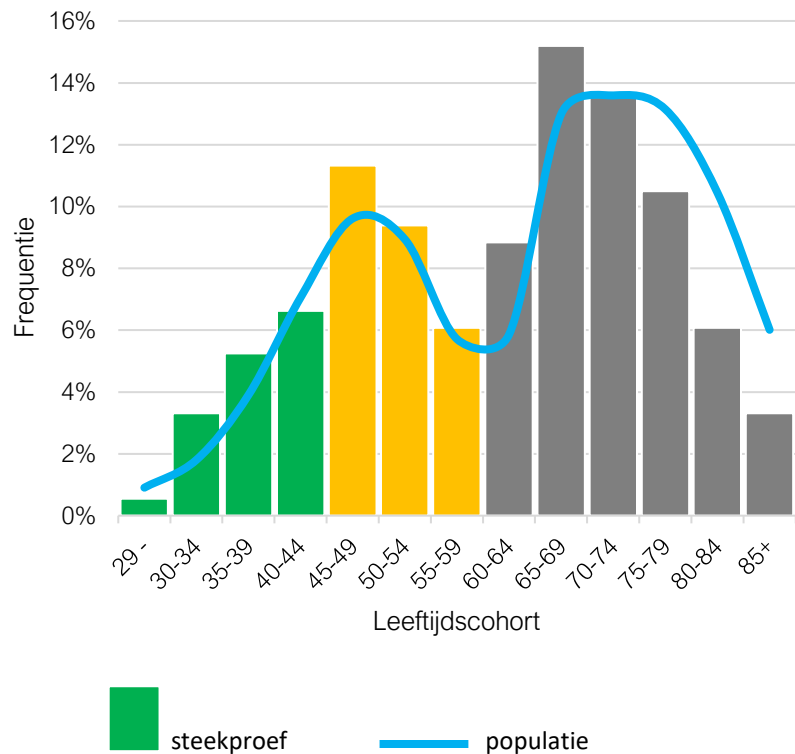
Groep	Bestand	Respons	Fout marge
Actieven	466	142	30%7%
Gewezen	11	2	18%66%
Pensioen-gerechtigden	852	218	26%6%
Totaal	1.329	362	27%4%

De foutmarge kan als volgt worden geïnterpreteerd: een foutmarge van 4% op totaal niveau betekent dat met 95% zekerheid gesteld kan worden dat de bandbreedte rondom de uitkomst 8% is (4% lager en 4% hoger dan in de rapportage). Voorbeeld: uitkomst op een stelling is 50% het eens, dan ligt de werkelijke uitkomst met een zekerheid van 95% tussen de 46% en 54%.

Gezien de hoge foutmarge en de beperkte omvang van de groep, worden gewezen deelnemers niet apart geanalyseerd maar bij de overige uitkomsten samengevoegd. De groep “Anders” is niet meegenomen.

1. Respons basisvragen – verdeling leeftijd (2/4)

Figuur 2: Antwoord - leeftijd

Toelichting

Vraag: wat is uw huidige leeftijd?

Figuur links presenteert de leeftijdsverdeling van de steekproef ten opzichte van de het werkelijke deelnemersbestand van BPL. In eerste instantie lijkt de steekproef een adequate weerspiegeling te zijn van de totale loodsenpopulatie.

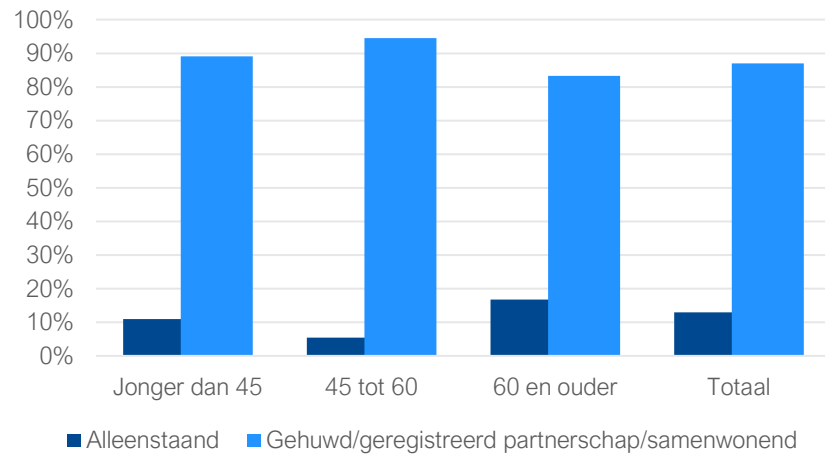
Hier zien we dat jongere deelnemers wat oververtegenwoordigd zijn en deelnemers van 75 en ouder zijn juist wat ondervertegenwoordigd.

Statistisch gezien is er een representatieve weergave voor de 3 verschillende leeftijdscohorten:

Groep	Bestand	Respons	Fout marge
Jonger dan 45	182	55	30%
45 tot 60	323	92	28%
60 en ouder	824	215	26%
Totaal	1.329	362	27%

1. Respons basisvragen – verdeling huwelijkse staat (3/4)

Figuur 3: Antwoord - huwelijkse staat

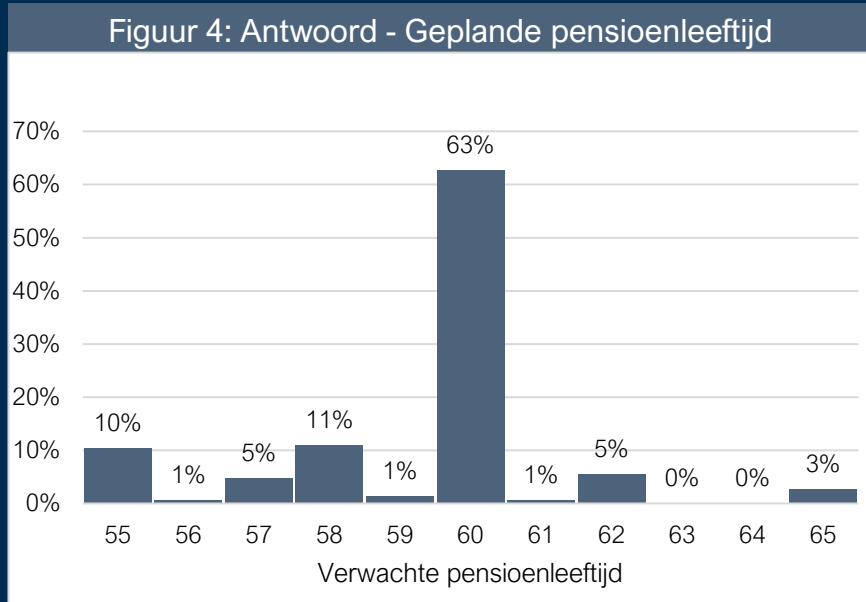

Toelichting

Vraag: Welke situatie is bij u van toepassing?

Op totaal niveau heeft de meerderheid (87%) een partner.

1. Respons basisvragen – geplande pensioenleeftijd (4/4)

Toelichting

Vraag: Met welke leeftijd bent u van plan om met pensioen te gaan?

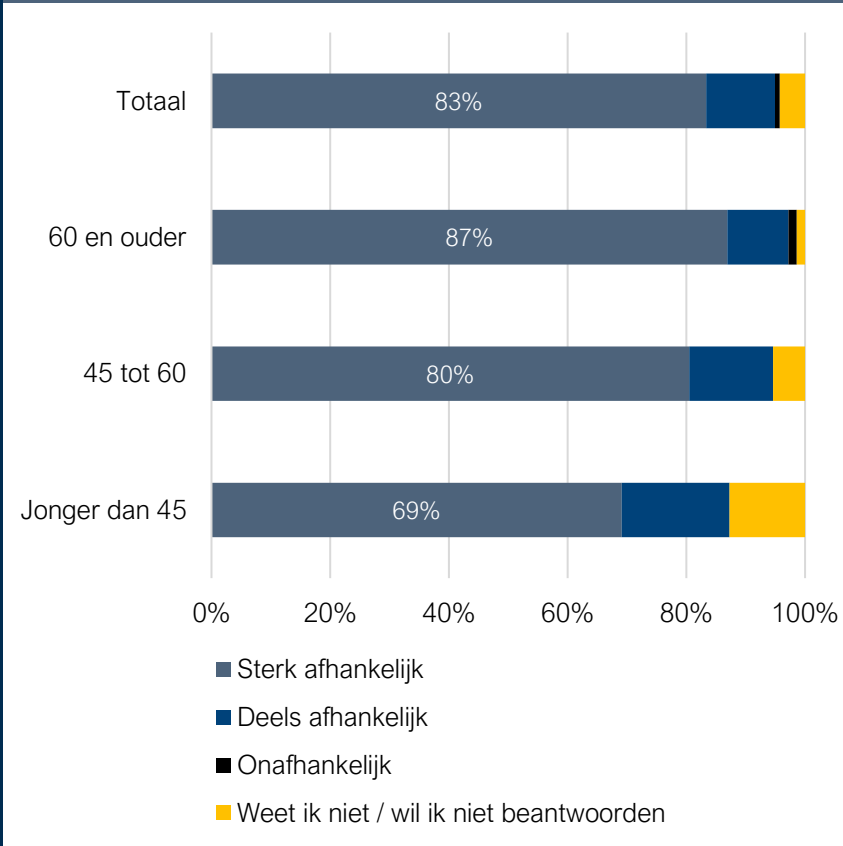
Deze vraag is alleen onder niet-pensioengerechtigden gesteld. De meeste deelnemers zijn van plan om op de pensioenleeftijd van BPL (60 jaar) met pensioen te gaan.

2. Kwalitatieve vragen

2. Kwalitatieve vragen – afhankelijkheid (1/5)

Figuur 5: Antwoord - Afhankelijkheid

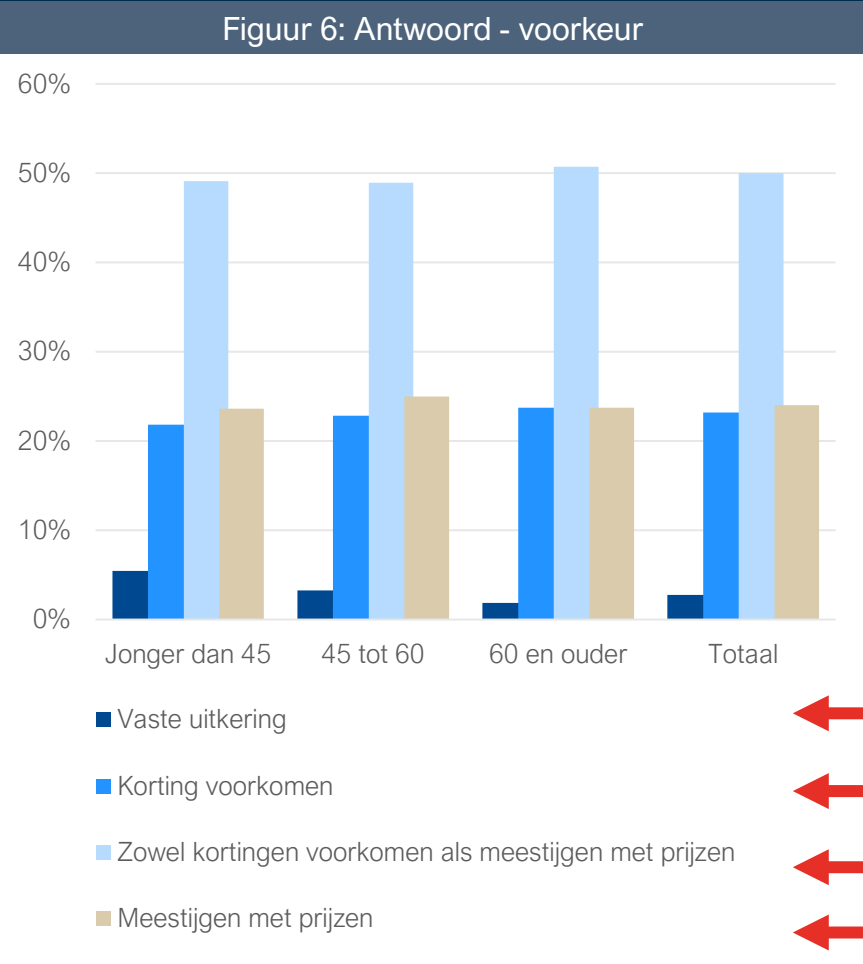

Toelichting

Vraag: Hoe afhankelijk bent u van het pensioen bij BPL?

Op totaalniveau geeft de meerderheid (ruim 80%) aan sterk afhankelijk te zijn van het BPL pensioen. Voor de jongere deelnemers ligt dit wel wat lager dan bij de oudere deelnemers.

2. Kwalitatieve vragen – eigenschappen ingegaan uitkering (2/5)

Toelichting

Toelichting: De volgende vragen gaan over de uitkeringsfase (uw pensioenuitkering is ingegaan). Om het beleggings- en uitkeringsbeleid in de uitkeringsfase vast te stellen, willen wij graag weten hoe u denkt over nominale zekerheid en behoud van koopkracht.

Vraag: Wat past het beste bij u?

De meeste deelnemers vinden het net zo belangrijk dat een verlaging van de ingegane uitkering wordt voorkomen als dat de pensioenuitkering meegroeit met de prijsinflatie.

U wilt een vaste uitkering Uw pensioen is jaarlijks in euro's gelijk. Uw pensioen verhogen we niet. U kunt er dan in de toekomst minder mee kopen, omdat de prijzen waarschijnlijk wel stijgen. Uw pensioen wordt ook niet verlaagd.

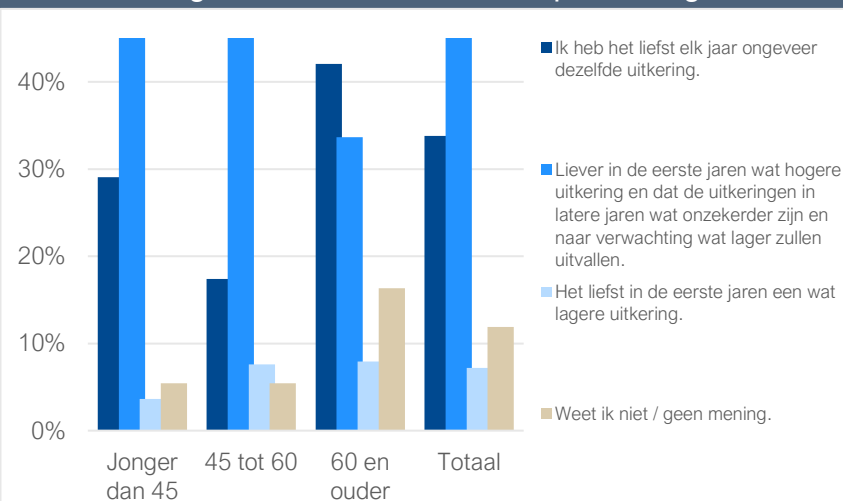
U vindt het het belangrijkste dat uw pensioen niet wordt verlaagd. Uw pensioen groeit een beetje mee met de stijging van de prijzen, maar niet helemaal. Als de economie tegenzit is er een kleine kans op een verlaging van uw pensioen. Of uw pensioen meegroeit met de stijging van de prijzen, dat vindt u minder belangrijk.

U vindt het even belangrijk dat uw pensioen niet wordt verlaagd als dat uw pensioen meegroeit met de stijging van de prijzen. Uw pensioen groeit voor een deel mee met de stijging van de prijzen, maar niet helemaal. Als het tegenzit is er een kans op een verlaging van uw pensioen.

U vindt het het belangrijkste dat uw pensioen meegroeit met de stijging van de prijzen. Dat uw pensioen mogelijk wordt verlaagd, dat vindt u minder belangrijk. Uw pensioen groeit mee met de stijging van de prijzen. Als het tegenzit wordt uw pensioen verlaagd.

2. Kwalitatieve vragen – waardevastheid uitkering (3/5)

Figuur 7: Antwoord – verloop uitkering

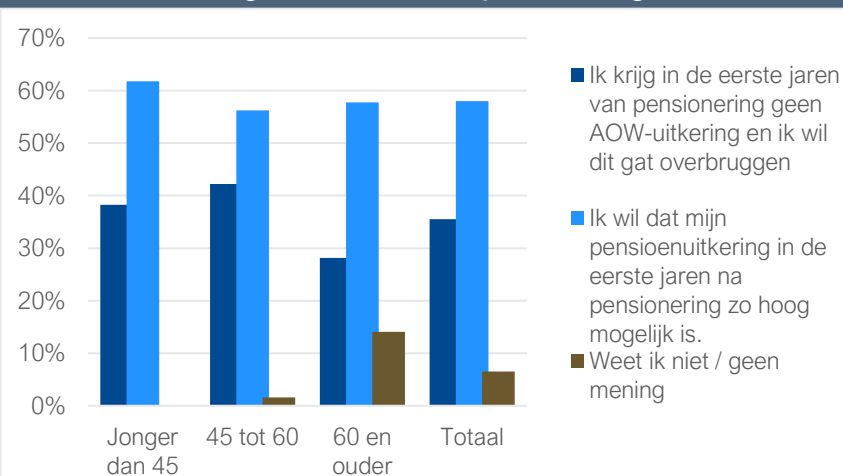

Toelichting

Vraag: Om het beleggings- en uitkeringsbeleid in de uitkeringsfase vast te stellen, willen wij graag weten hoe u denkt over de hoogte van de eerste uitkering en de ontwikkeling daarna (dus exclusief uw AOW-uitkering). Wat past het beste bij u?

Relatief gezien hebben de meeste actieve deelnemers bij pensionering voorkeur voor een hogere uitkering. Voor de oudere (gepensioneerden) respondenten gaat relatief gezien de voorkeur naar een constante uitkering.

Figuur 8: Reactie op verklaring

Toelichting

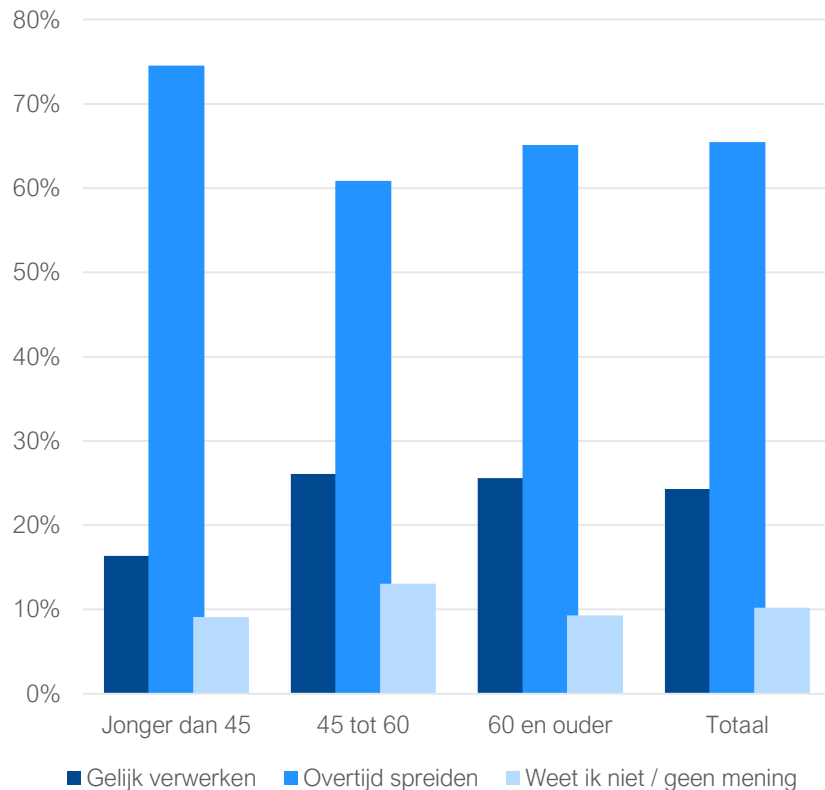
Vraag: Wat is hiervoor de reden?

NB. Deze vraag werd alleen gesteld als het antwoord op de vorige vraag de voorkeur naar een hogere uitkering in de eerste jaren ging.

Het blijkt dat de deelnemers met name aan het begin van de pensionering een zo hoog mogelijke uitkering willen (los van de AOW-overbrugging).

2. Kwalitatieve vragen – spreiding resultaten (4/5)

Figuur 9: Antwoord - voorkeur spreiden

Toelichting

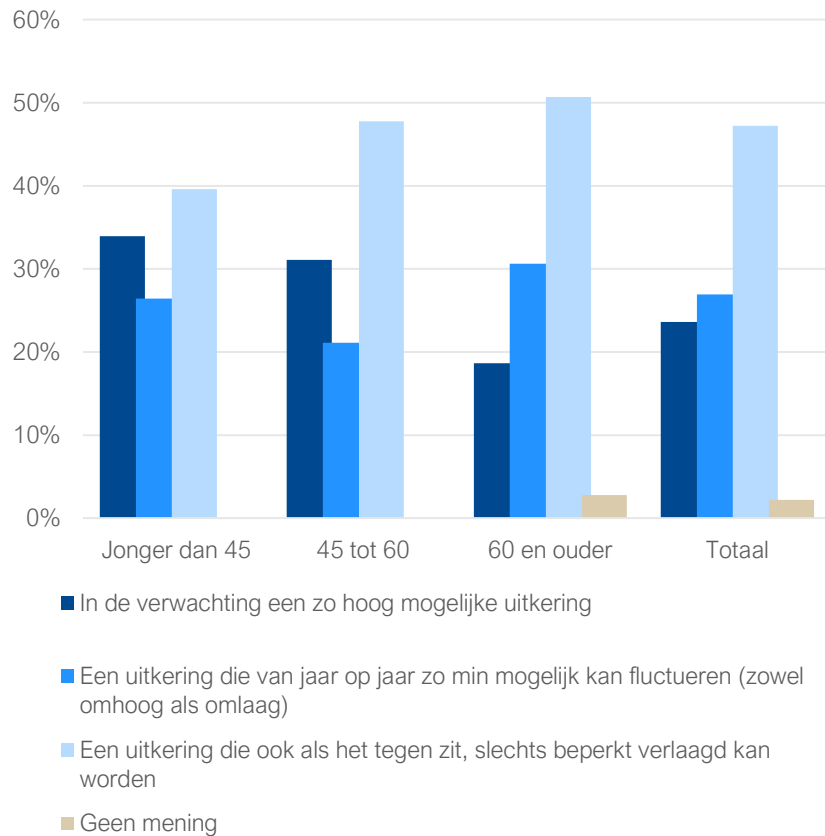
Vraag: BPL belegt uw pensioenvermogen. Als het slecht gaat met de economie worden de pensioenen lager en als het goed gaat worden de pensioenen hoger. Deze verlaging of verhoging kan in één keer op uw pensioenuitkering worden toegepast of in de tijd over een aantal jaren worden uitgesmeerd.

Waar gaat uw voorkeur naar uit?

Het spreiden van resultaten heeft de voorkeur onder BPL respondenten.

2. Kwalitatieve vragen – prioriteit fondsbeleid (5/5)

Figuur 10: Antwoord - Prioriteit fondsbeleid

Toelichting

Vraag: Kies de optie die u het belangrijkste vindt. BPL zou bij het vaststellen van het beleid rekening moeten houden met...

Op dit punt zijn respondenten verdeeld. Op totaal niveau wordt gekozen voor het behalen van een zo waardevast mogelijk pensioen (47%). Hiermee wordt echter geen meerderheid gevormd.

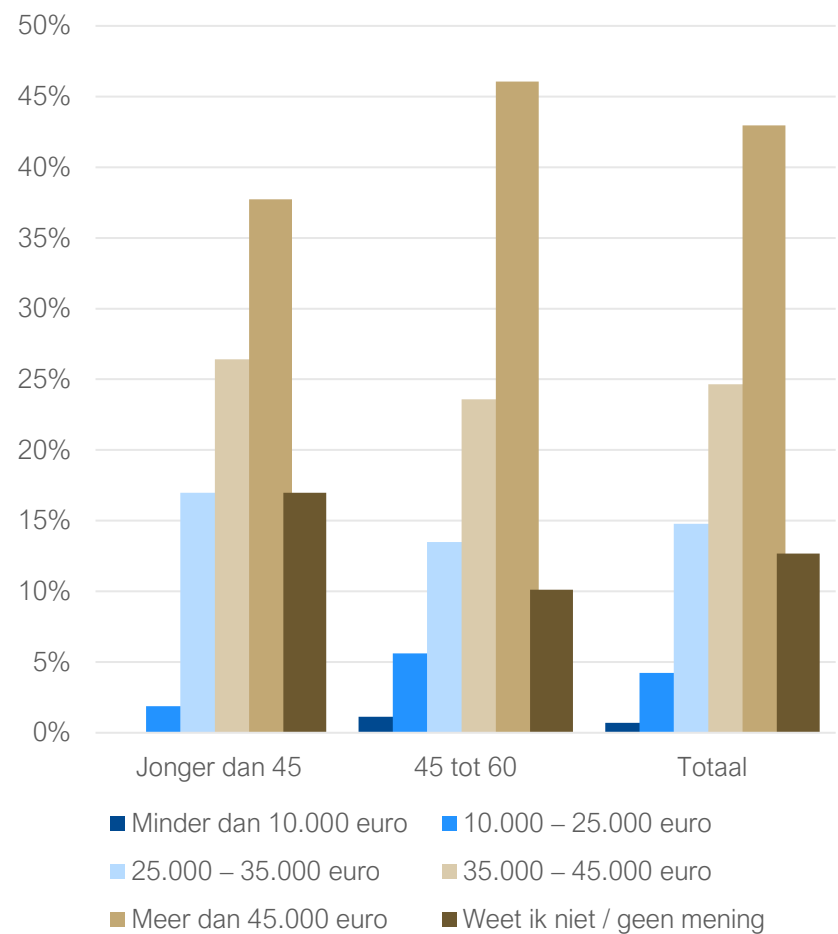
27% van de respondenten geeft de voorkeur aan een uitkering met beperkte kortingen en 24% een zo hoog mogelijke uitkering.

3. Kwantitatieve vragen

3. Kwantitatieve vragen – minimaal benodigd pensioen (1/4)

Figuur 11: Antwoord - Minimaal benodigd pensioen

Toelichting

Vraag: Via mijnpensioenoverzicht.nl kunt u inzien wat uw opgebouwd pensioen is. Hoeveel bruto pensioen (levenslang per jaar) vanuit BPL heeft u minimaal nodig als u met pensioen gaat (dus naast de AOW-uitkering en de tijdelijke pensioenuitkering (15.000 euro) tot de AOW-leeftijd)?

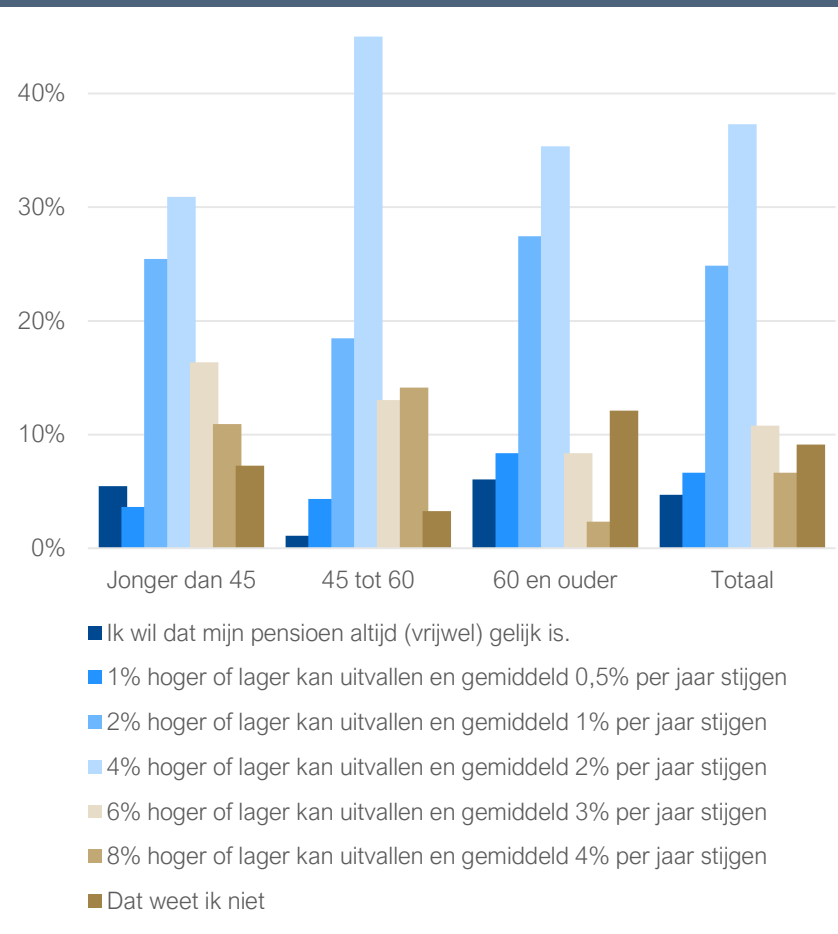
Circa de helft van de deelnemers zou voldoende hebben aan een inkomen tot € 45.000. De overige helft zegt meer dan € 45.000 benodigd te hebben.

NB. Deze vraag is alleen gesteld aan niet-pensioengerechtigden.

Minimale uitkering €	De keuze past binnen het minimaal gewenst van X% van de totale populatie.
< 10.000	1%
10.000 – 25.000	6%
25.000 – 35.000	23%
35.000 – 45.000	51%
> 45.000	100%
Weet ik niet buiten beschouwing gelaten	

3. Kwantitatieve vragen – jaarlijkse schommeling pensioenuitkering (2/4)

Figuur 12: Antwoord – Voorkeur

Toelichting

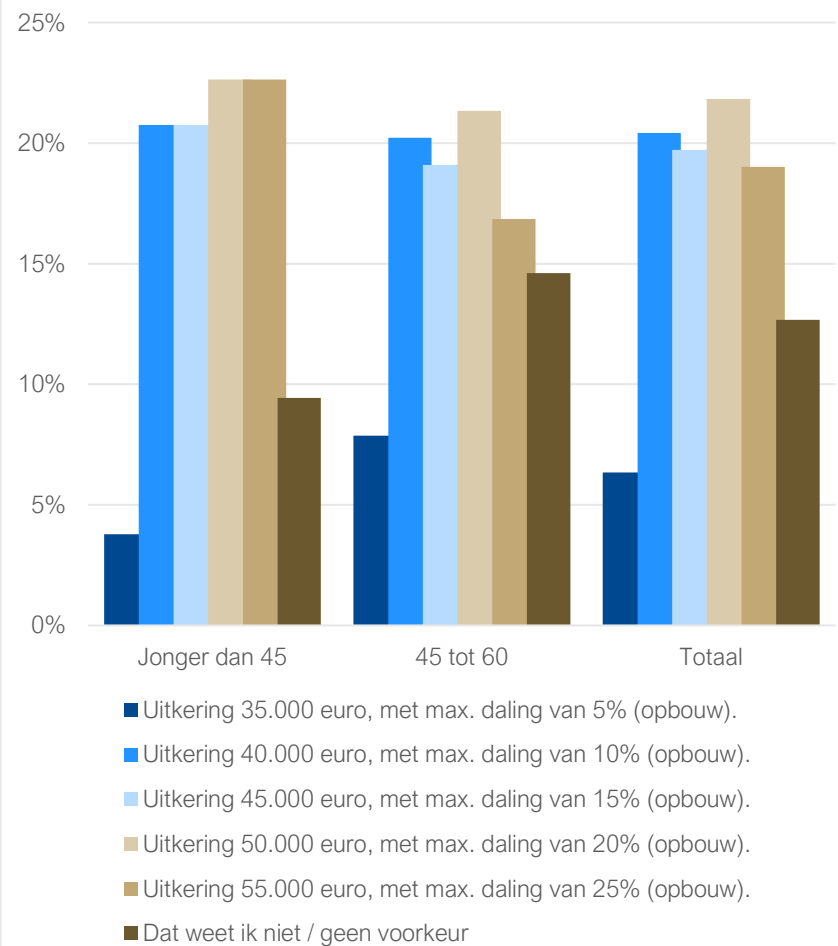
Vraag: De ontwikkeling van uw pensioenuitkering hangt straks af van de economische omstandigheden. Uw pensioengeld wordt namelijk belegd. Zit het mee, dan wordt uw uitkering in dat jaar iets hoger. Zit het tegen, dan kan uw uitkering iets lager worden. Hoeveel zou uw pensioenuitkering van jaar op jaar mogen schommelen? Denkt u daarbij aan de uitgaven die u (dan) verwacht te hebben.

Een schommeling tot 2% zou passen binnen de tolerantiegrenzen van 88% van de totale populatie. Een schommeling van 4% past nog bij 60% van de populatie.

Maximale schommeling	De keuze past binnen het maximale aanvaardbare van X% van de totale populatie.
0%	100%
1%	95%
2%	88%
4%	60%
6%	19%
8%	7%
Weet ik niet buiten beschouwing gelaten	

3. Kwantitatieve vragen – verwachte uitkering (3/4)

Figuur 13: Antwoord - Verwachte uitkering

Toelichting

Vraag: Uw pensioen is nog niet ingegaan. Om het beleggingsbeleid in de opbouwfase vast te stellen, willen wij graag weten hoe u denkt over een eventuele daling van het pensioenkapitaal in relatie tot het verwacht pensioen. Stel dat uw pensioen ingaat vanaf pensioenleeftijd 60. Waar gaat uw voorkeur naar uit voor de levenslange uitkering (dus naast de AOW-uitkering en de tijdelijke pensioenuitkering (15.000 euro) tot de AOW-leeftijd).

69% van de populatie zou nog een maximale daling van 15% accepteren. In de vraagstelling hoort daar een uitkering van 45.000 euro bij.

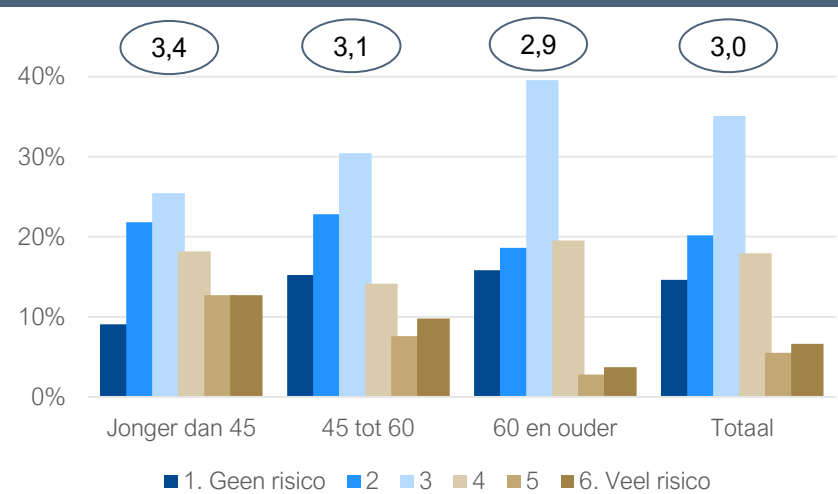
Maximale daling De keuze past binnen het maximale aanvaardbare van X% van de totale populatie.

5%	100%
10%	93%
15%	69%
20%	47%
25%	22%

Weet ik niet buiten beschouwing gelaten

3. Kwantitatieve vragen – pensioenmeter (4/4)

Figuur 14: Responsverdeling op leeftijdscohort

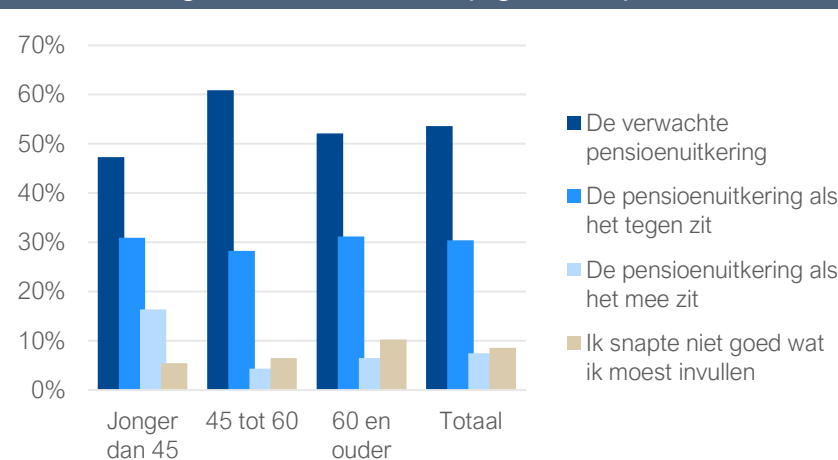
Toelichting

Via de Pensioenmeter hebben respondenten hun voorkeurs risicoprofiel met bijbehorende pensioenuitkering kunnen aangeven. De bedragen zijn gebaseerd op verschillende beleggingsprofielen en gegeven de input van de respondent.

In Figuur 14 linksboven is de verdeling van de uitkomsten per leeftijdscohort en de gemiddelde profielscore weergegeven.

Loodsen neigen een relatief gemiddeld risicoprofiel te kiezen. In de bijlage zijn de verschillende profielen opgenomen.

Figuur 15: Antwoord op gekozen profiel

Toelichting

Na het invullen van de pensioenmeter is de volgende vraag gesteld: **Wat gaf de doorslag bij het beantwoorden van de vorige vraag?**

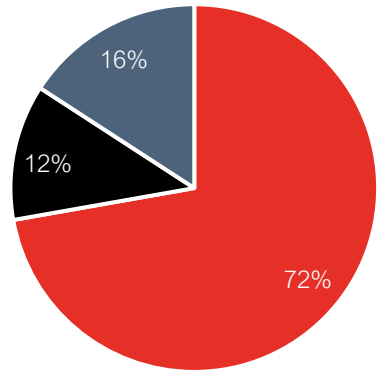
- Respondenten hebben bij het invullen van de vraag met name gekeken naar de verwachte pensioenuitkering.

4. Overige

4. Wat vond u van de enquête?

Figuur 16: Antwoord - feedback

■ Duidelijk ■ Onduidelijk ■ Anders

Toelichting

Vraag: Wat vond u van de enquête?

Een meerderheid vond de enquête duidelijk. De deelnemers die “anders” hebben gekozen hebben de mogelijkheid gehad om een open veld in te vullen. Hiernaast een greep uit de reactie.

Wij hebben ook nog gekeken of de antwoorden van de deelnemers die de vragen minder duidelijk vonden significant afwaken van de groep die de vragen wel duidelijk vonden. Zie de volgende slide.

Omdat niet met het persoonlijk pensioen gerekend wordt maar met een bepaalde standaard is het moeilijk inschatten wat de beste keuze is.

Door de snel veranderende wereld is het lastig om een keuze te maken m.b.t. risico's. Gaat het beter of slechter, hoe ziet de wereld er over 10 jaar uit? Ik weet nu niet in wat voor situatie ik dan zit.

Ik wil ook eens graag iets zeggen over duurzaam en eerlijk beleggen. Dat vind ik heel belangrijk. En niet in fossiele brandstoffen.

Mogelijk heb ik hier of daar tegenstrijdige mogelijkheden gekozen. Wellicht hink ik teveel op twee gedachten. Aan de ene kant wil je een zo hoog mogelijk pensioen maar aan de andere kant hoeft voor mij daar niet te veel risico voor worden genomen.

Het ging erg veel over gevoel, en er wordt onduidelijk omschreven wat dit inhoudelijk gaat betekenen.

Ik snap de vragen, maar het is allemaal erg vaag. Ik weet dus veel vragen niet te beantwoorden, maar ik vind wel dat het BPL veilig en met zorg moet beleggen en de risico's vooralsnog laag moet houden i.v.m. de huidige mondiale onzekerheden.

Ver van mijn bed enquête. Nog geen idee hoe mijn financiële situatie zich gaat ontwikkelen en wat voor antwoorden daar bij zouden passen.

Soms moeilijk, omdat je niet erg in de materie thuis bent

4. Begrip vragenlijst – toetsing op verschillen

Wij hebben ook de uitkomsten van deelnemers die de vragenlijst moeilijk of onduidelijk vonden inzichtelijk gemaakt. De meerderheid (260 vs 102) van de respondenten geeft aan dat de vragenlijst duidelijk is. Respondenten die de vragenlijst lastig vonden namen meer tijd (16 min vs 12 min) om de vragen te beantwoorden. Door middel van een t-toets wordt getoetst of de uitkomsten statistisch verschillend zijn. Er is geen statistisch verschil gevonden in kenmerken zoals leeftijd, persoonlijke situatie, BPL afhankelijkheid en voorkeursrisico.

Geconcludeerd kan worden dat de uitkomsten dicht bij elkaar liggen.

Tabel 1	Duidelijk	Onduidelijk	Anders	Opmerking
Aantallen	260	43	59	Ruime meerderheid (72%) geeft aan de vragenlijst duidelijk te vinden
Gemiddelde Invultijd	12 minuten	14 minuten	17 minuten	Er is statistisch bewijs om aan te nemen dat deelnemers die de vragenlijst onduidelijk/anders vonden een langer gemiddelde invultijd hadden
Gemiddelde leeftijd	61	60	64	Er is geen statistisch aantoonbaar verschil in gemiddelde leeftijd
Persoonlijke situatie (% gehuwd/samenwonend)	86%	91%	86%	Er is geen statistisch aantoonbaar verschil in persoonlijke situatie
Afhankelijkheid BPL pensioen	Sterk afhankelijk	Sterk afhankelijk	Sterk afhankelijk	Er is geen statistisch aantoonbaar verschil in afhankelijkheid
Voorkeursrisicoprofiel	3,0	2,8	3,1	Er is geen statistisch aantoonbaar verschil in gekozen risicoprofiel

Bijlage: onderliggende lifecycles

Lifecycle – onderliggende beleggingsprofielen

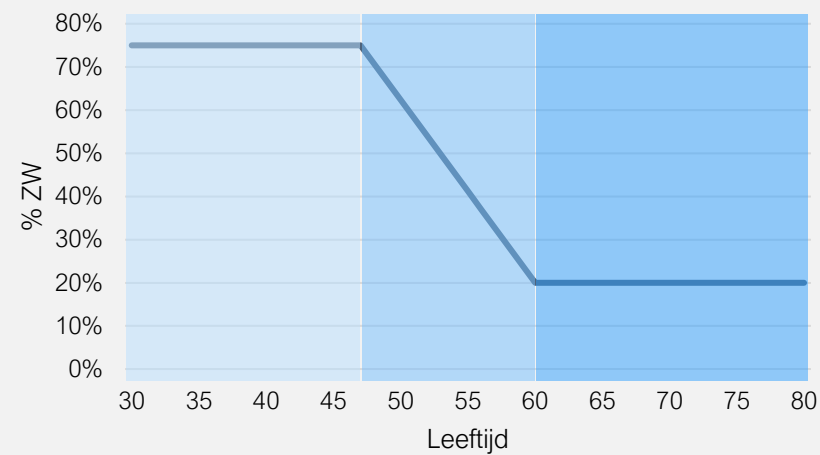
Toelichting

In de pensioenmeter zijn 6 schuifstanden opgenomen.

Onderstaand zijn de verschillende lifecycles onderliggend aan de pensioenmeter weergegeven. Deze zijn in overeenstemming met de BMC vastgesteld.

In een reactie op de pensioenmeter gaven relatief gezien de meeste deelnemers de voorkeur voor mix 3.

Figuur 17: Lifecycle 3: meest gekozen mix

Impliciete allocatie zakelijke waarden - verschillende mixen						
Leeftijd	1. "Geen risico"	2.	3.	4.	5.	6. "Veel risico"
25	0%	65%	75%	85%	95%	105%
35	0%	65%	75%	85%	95%	105%
45	0%	65%	75%	85%	95%	105%
50	0%	52%	62%	72%	82%	92%
55	0%	31%	41%	51%	61%	71%
60	0%	10%	20%	30%	40%	50%
70	0%	10%	20%	30%	40%	50%
Gemiddelde renteafdekking	100%	45%	40%	32,5%	25%	20%

Voor vragen over de transitie naar de nieuwe pensioenregeling kunt u terecht bij Rajesh Grobbe, e-mail: bpl@loodswezen.nl

De werkgroep Transitie Pensioenregeling is opgericht voor de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.